Montserrat Rigall (periodista): 'És molt fàcil provocar corrents d'opinió en contra de la veritat'

Montserrat Rigall és periodista i investigadora sobre la verificació de notícies falses a través de la intel·ligència artificial (IA). Forma part de l'equip d'investigadors del Projecte IVERES de RTVE. Parlem amb ella sobre tot això i molt més en una entrevista a Cugat Mèdia.

En què consisteix el projecte IVERES?
És un projecte impulsat pel Ministeri de Ciència, finançat pels fons Next Generation, i que compta amb la participació de la càtedra que tenim RTVE i la UAB. La finalitat d'aquest projecte és fer una investigació sobre com està actualment la intel·ligència artificial en relació amb la verificació de notícies falses. A més, l'objectiu final és crear una eina tecnològica d'intel·ligència artificial que aglutini totes les existents i n'afegeixi alguna més, per donar servei a altres mitjans de comunicació.

Per comprendre millor la necessitat d'aquest tipus d'eines, quin és l'impacte de la desinformació en la societat?
Crec que és enorme. No ens podem arribar a imaginar l'impacte negatiu que pot arribar a tenir la desinformació. Ho hem vist en el recent cas de la guerra a Ucraïna, i també amb la pandèmia de la Covid-19. Ara cal posar el focus en el perill que hi ha en les democràcies d'aquest món. Les democràcies estan en perill perquè és molt fàcil fer desinformació, és molt barat desinformar i provocar corrents d'opinió en contra de la veritat.

Qui hi ha al darrere de la verificació de les notícies? Això és un altre debat, molt interessant, també. Però hi ha molt en joc, tant que hauríem de ser conscients de la necessitat imperiosa i urgent de crear unes eines de verificació d'informacions per evitar posar en xec mat la democràcia de molts països.

Es poden detectar efectivament les notícies falses a través de la intel·ligència artificial avui dia?
Es poden detectar, tenim eines, però encara no estan presents a tots els mitjans de comunicació. Actualment, hi ha unes empreses, normalment privades, que es dediquen a verificar informacions. A Catalunya, per exemple, tenim Verificat; en l'àmbit espanyol hi ha Newtral o Maldita; i mundialment tenim LatAm Journalism Review i Chequeado, per posar alguns exemples. Totes elles es dediquen a això: a veure quines són les informacions que tenen més repercussió, sobretot a les xarxes socials, i a verificar si són falses o no.

I el resultat d'aquesta verificació és fàcilment compartible i, per tant, accessible per a la societat?
Sí. Aquestes empreses tenen les seves pròpies webs. També nosaltres, a RTVE, tenim el departament Verifica RTVE, que fa aquestes verificacions, que compartim a través de les nostres webs i d'alguns espais de televisió convencional.

Al marge del desenvolupament d'aquesta tecnologia que permet detectar les notícies falses, podem educar els infants, joves i adults a distingir entre el que és veritat i el que no ho és?
No només podem, sinó que hem de fer-ho. L'alfabetització mediàtica és bàsica i importantíssima a totes les escoles. Intentar que tots els nens tinguin criteri propi, que no només s'informin d'una sola font, sinó de moltes fonts, amb interessos al darrere diferents.

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/diari/entrevista/160348.html

Copyright 2024 Cugat.cat

És important que grans i petits siguem sensibles al que estem consumint, perquè darrere del que estem consumint hi tenim molt en joc i hi ha molts interessos privats que potser no responen a la nostra voluntat, al nostre tarannà ideològic o fins i tot al nostre consum. Podem canviar els nostres hàbits de consum en funció de les informacions que rebem. Ser cursos amb això passa per una bona formació ciutadana.

Tens constància de si s'està impartint ara mateix aquesta formació a les escoles?
Sí. Per exemple, el Col·legi de Periodistes de Catalunya està donant classe als mateixos professionals, però també a les escoles. Em consta que a algunes universitats també s'imparteix aquesta formació. Potser és incipient, encara, i potser no està arribant a molta població, però comença a haver-hi un corrent sensibilitzador respecte a aquest tema.

Seguint en l'àmbit educatiu, quina és la teva experiència en el projecte 'Inspiring Girls International'?
He tingut la gran sort de poder entusiasmar nenes que viuen en un entorn una mica més complicat, amb famílies desestructurades o amb un llindar de la pobresa elevat. Són nenes molt intel·ligents que potser no tenen les possibilitats que tenen altres. Poder explicar-los d'on vinc, qui soc i què faig, és una qüestió que m'enorgulleix moltíssim, perquè jo vaig poder estudiar gràcies a beques.

Soc d'una família molt treballadora, i d'això n'estic molt orgullosa, perquè he pogut aconseguir una carrera de Periodisme, un màster, un postgrau, i ara intentaré començar a estudiar un doctorat. Tot plegat gràcies a beques, però també, sobretot, a la perseverança. Crec que aquestes nenes poden aconseguir-ho, si volen, amb molt d'esforç. No els serà fàcil, tampoc ho va ser per mi, però que algú cregui en elles és important, i jo crec en aquestes nenes. Es tracta d'anar a les escoles a empoderar a aquestes nenes perquè posin l'esforç en allò que volen fer i que no permetin que altres persones els posin un sostre de vidre.

Per acabar, com d'optimista et sents respecte al futur de les notícies falses?
Crec que és un corrent que tot just ara comença, que anirà creixent i que hi hem de posar un aturador. No només des de les empreses privades, que també, sinó sobretot des de les institucions públiques. Vam assistir a una trobada internacional a Oslo, a la capital de Noruega, on es va posar sobre la taula la rellevància del que estan fent les institucions respecte a les notícies falses. S'està prenent consciència, i s'està actuant, però falta una posada en comú de tots aquests esforços que s'estan fent de forma individual.

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/diari/entrevista/160348.html

Copyright 2024 Cugat.cat